

## Uitvoering populatiereductie grauwe gans

### Resultaten inventarisatie WBE's

4 februari 2026

#### Inleiding

Op 11 maart 2025 heeft Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland het faunabeheerplan Ganzen 2026–2031 goedgekeurd. In november 2025 is er subsidie voor uitvoering van dat plan toegekend aan de Faunabeheereenheid.

De FBE is direct aan de slag gegaan met voorbereidingen voor uitvoering vanaf 2026. Eén van de belangrijkste opgaven is het verkleinen van de populatie grauwe ganzen. De FBE heeft daarover de regie en zorgt voor monitoring. De 22 Wildbeheereenheden in Noord-Holland zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het faunabeheerplan.

In het faunabeheerplan is berekend dat gedurende ca. drie jaar minimaal een verdubbeling van het afschot grauwe gans nodig is. Vervolgens is nog de hele resterende periode van het faunabeheerplan intensief beheer nodig om de populatie daadwerkelijk substantieel te verkleinen. Elk jaar wordt bekeken of de aanpak werkt en wat er het jaar daarna nodig is.

Het doel voor 2026 is vertaald naar een helder resultaat per WBE, namelijk: een verdubbeling van het afschot in de agrarische gebieden ten opzichte van 2024. Met als regel dat het zoveel mogelijk van het afschot gerealiseerd moet worden in het voorjaar, zodat nieuwe aanwas zoveel mogelijk wordt voorkomen. Zie infosheet '[Effectieve populatiereductie](#)'.

De FBE heeft alle WBE's op 1 december 2025 een formulier gestuurd waarop zij konden aangeven in hoeverre ze verwachten aan hun doel voor 2026 te kunnen voldoen en welke versterking vanuit de FBE eventueel nodig is. In dit document vatten we die inventarisatie samen.

#### Inventarisatie op hoofdlijnen

- 20 van de 22 wildbeheereenheden hebben het formulier ingevuld.
- Er is voldoende capaciteit beschikbaar om het doel per WBE te bereiken. Wel is op onderdelen versterking nodig.
- Men benoemt de noodzaak tot betere onderlinge coördinatie tussen WBE's en in sommige gevallen betere organisatie binnen de WBE's.
- Men staat niet open voor het maken van afspraken over een resultaatverplichting, wel voor een inspanningsverplichting.

## Benodigde versterking vanuit de FBE

Bij de inventarisatie heeft de FBE een overzicht van mogelijke versterkingsmaatregelen gegeven (zie bijlage). De WBE's geven aan dat *koelcontainers* voor de afzet van kadavers inderdaad helpen bij het makkelijker uitvoeren en bij de motivatie van uitvoerders. De FBE heeft in 2025 al een deel van het netwerk van koelcontainers gerealiseerd. In 2026 zullen in heel Noord-Holland koelingen beschikbaar zijn. Daarnaast wordt het *vergoeden van materialen* zoals lokkers en munitie (patronen) als goede oplossing gezien.

Daarnaast worden ook zaken genoemd die niet in het versterkingspakket zijn opgenomen, omdat dat niet mogelijk is. Hieronder geven we een overzicht, met toelichting.

- *Jaarrond afschot*, dus ook in periode oktober t/m januari. Hoewel het voor grondgebruikers en jagers logisch voelt om juist in de winter in te zetten op afschot, is dit wettelijk niet toegestaan. Zie daarvoor infosheet '[Waarom geen winterafschot?](#)'.
- *Toegang en afschot binnen gebieden TBO's, Natura 2000 en op gemeentegronden*. Het uitvoeren van beheer in niet-agrarische gebieden is wezenlijk anders dan beheer in het agrarisch gebied. Deze gebieden combineren natuurwaarden, recreatie, verkeersveiligheid en strikte vergunningseisen. De omstandigheden zijn complex, veranderen bijna dagelijks en zijn vaak sterk regel gebonden. Bovendien zijn er voor elk gebied meerdere partijen betrokken. Afschot in deze gebieden wordt daarom gecoördineerd uitgevoerd met (beroeps-) jagers van de FBE.
- *Veiligheidszone Schiphol verruimen*. Het Ministerie van I&W is verantwoordelijk voor het vaststellen van de veiligheidszones rondom Schiphol. De FBE en de provincie hebben geen bevoegdheid om deze te wijzigen. Zie ook infosheet '[Correctie 10km zone Schiphol](#)'.
- *Vergoeding per gans*. Na onderzoek is gebleken dat de Belastingdienst dit niet toestaat. Ook zijn er risico's voor maatschappelijk draagvlak. Meer hierover lees je in [deze infosheet](#).
- *Gebruik van geluidsdempers*. Het gebruik van een geluidsdemper is opgenomen in de vergunning van de FBE. Voor het in het bezit hebben van een geluidsdemper moet je echter een aanvraag doen bij Justis. Het beleid van Justis is tot op heden dat aan vrijwilligers geen vergunning wordt afgegeven. Wel aan jagers die onder coördinatie van de FBE uitvoeren. De FBE heeft geen rol in het aanvragen of goedkeuren van een dergelijke vergunning voor jagers die niet onder aansturing van de FBE uitvoeren.

Een aantal specifieke wensen zijn wél al mogelijk:

- *Elektronische lokmiddelen*. Deze zijn toegestaan. Zie de [faunakalender](#).
- *Gecoördineerde gezamenlijke 'ganzendagen'*. De organisatie daarvan ligt bij de WBE's zelf.

## Vervolgstappen

- De inventarisatieronde is hiermee afgerond. De FBE gaat aan de slag met het beschikbaar stellen van munitie en lokkers en zal de WBE's informeren hoe zij daar gebruik van kunnen maken.
- Indien nodig, zal de FBE contact opnemen met een WBE om hun specifieke behoefte aan versterking te bespreken.
- Deze nieuwsbrief worden ter kennisname toegestuurd aan de provincie Noord-Holland.
- De FBE stuurt de WBE's ongeveer elke twee weken een overzicht van afschot per WBE. Let op: dit zijn de data die nog niet gevalideerd zijn. Gevalideerde data worden maandelijks achteraf gepubliceerd op FaunaSpot-de website:

## Bijlage | Pakket met versterkingsmaatregelen FBE, zoals bijgevoegd bij inventarisatie

### Versterkingspakket FBE t.b.v. afschot grauwe gans 2026

Om de schade aan natuur en landbouw en risico's voor de vliegveiligheid rondom Schiphol terug te dringen, is het noodzakelijk om het afschot van grauwe ganzen in agrarische gebieden in Noord-Holland te verdubbelen ten opzichte van 2024. Dit betekent concreet, dat in elke WBE tweemaal zoveel afschot moet worden gerealiseerd. Het grootste deel van dat afschot moet plaatsvinden in het voorjaar (februari t/m april), zodat nieuwe aanwas zoveel mogelijk wordt voorkomen. Iedere WBE is verantwoordelijk voor het behalen van haar eigen doel. Daar waar nodig, kan de FBE versterking bieden. Hieronder lezen jullie welke mogelijkheden er zijn.

### Koelingen t.b.v. afzet ganzen

De afzet van geschoten ganzen mag geen belemmering vormen voor de uitvoering. Daarom zorgt de FBE Noord-Holland ervoor dat jagers hun ganzen altijd binnen redelijke afstand kunnen afleveren bij koelingen op agrarische erven. De FBE regelt de aanschaf van deze koelingen en maakt afspraken met agrariërs over de plaatsing en de energiekosten. Daarnaast regelt de FBE het transport van ganzen vanuit de koeling naar de slachterij. Op deze manier kunnen zoveel mogelijk ganzen in de voedselketen terecht komen. We onderzoeken ook de mogelijkheid om geslachte ganzen terug te leveren aan jagers.

### Communicatiemiddelen voor jagers

Elke WBE kan bij de FBE materialen bestellen om de herkenbaarheid en communicatie van haar jagers in het veld te verbeteren. Zo zijn er onder andere visitekaartjes met QR-code, magneetplaten voor op de auto en veiligheidshesjes met het FBE-logo. Daarnaast zijn er posters beschikbaar die je kunt ophangen bij bijvoorbeeld campings of een buurthuis. Deze materialen kun je bestellen via [materialen@fbenoordholland.nl](mailto:materialen@fbenoordholland.nl). Op de FBE-website vind je ook een [voorbeeldbrief](#), die jagers zelf kunnen printen en voorafgaand aan de uitvoering kunnen verspreiden in de buurt. Zo zorgen zij ervoor dat bewoners, recreanten, vakantiegangers en omstanders vooraf goed geïnformeerd zijn over het werk dat in het veld wordt uitgevoerd.

### Ondersteuning bij weerstand uit de omgeving

Weerstand in de omgeving kan het werk van de jager bemoeilijken. Denk bijvoorbeeld aan bewoners van een flat die uitkijken op een weiland en het als aanstootgevend ervaren wanneer ganzen worden geschoten. Als de spanning in zo'n oploopt, kan de FBE

ondersteunen. Samen bekijken we wat per situatie de beste aanpak is, zodat er een werkbare situatie ontstaat voor de uitvoerders. Een persoonlijk gesprek tussen een bewoner en de FBE kan al goed helpen, zo weten we uit ervaring.

### **Middelen – ganzenlokkers en munitie**

De aanschaf van ganzenlokkers en munitie kost geld. De opgave is te belangrijk om dit een belemmering te laten zijn. Om de grote opschaling dit jaar mogelijk te maken, bieden wij als FBE de mogelijkheid om ganzenlokkers en hagelpatronen via ons te bestellen. We vragen iedere WBE één contactpersoon aan te wijzen die de coördinatie van de benodigde materialen op zich neemt. Geef dit aan op het formulier.

### **Aan de slag zonder grondgebruikersverklaring**

Een verdubbeling van afschot hoeft niet te betekenen een verdubbeling van het aantal uren in het veld. Er is namelijk veel winst te behalen door jachtveld overstijgend te werken. Dat betekent dat je achter de ganzen aan kan, ook als ze na een actie buiten jouw jachtveld landen of aanwezig zijn. De provincie heeft het mogelijk gemaakt dat uitvoering (onder voorwaarden) kan plaatsvinden zonder grondgebruikersverklaring. Willen jullie als WBE gebruikmaken van deze mogelijkheid, en zijn er jagers beschikbaar die jachtveld-overschrijdend kunnen werken? Neem dan zo spoedig mogelijk contact met ons op. Wij gaan dan graag in gesprek met jullie en de agrarische sector om concrete afspraken te maken.

### **Aanvulling met beroepsmatige inzet**

Als jullie WBE vermoedt dat een minimale verdubbeling van afschot lastig wordt met de beschikbare vrijwillige inzet, neem dan contact op met de FBE. Samen kijken we of er jagers uit het netwerk van de WBE zijn die beroepsmatig kunnen worden ingezet. Dit gebeurt op basis van een overeenkomst tussen FBE en deze jager(s), met een duidelijke resultaatverplichting.

### **Inzet voor afschot koppelvormers en broedende ganzen**

Een belangrijk onderdeel van het beheer is dat we zo min mogelijk dieren hoeven te doden om de doelen te bereiken. Daarom is het afschot vooral gericht op koppelvormende ganzen en broedende ganzen. We weten dat niet elke jager dit wil doen en daar is begrip voor. Maar de urgentie met de landbouw en natuurschade is zodanig dat er dan alsnog door anderen moet worden uitgevoerd. Daar kan de FBE voor zorgen. Neem dus contact met ons op wanneer een jager aangeeft bezwaren te hebben.

### **Onkosten van vrijwillige jagers**

Grondgebruikers zijn wettelijk verantwoordelijk voor het beschermen van hun gewassen tegen faunaschade. Hiervoor kunnen zij jagers inschakelen. Het hebben van het jachtrecht is van oudsher de vergoeding voor het uitvoeren van schadebestrijding en populatiebeheer door de jager. De huidige opgave is echter zoveel groter dan voorheen, dat veel jagers zich afvragen of dat nog wel in verhouding is. Dit vraagt in sommige gevallen wellicht om nieuwe afspraken tussen grondgebruikers en jagers. Op Texel hebben de agrarische sector en de wildbeheereenheid een oplossing gevonden. De agrarische sector legt daar per hectare een vast bedrag in, waarmee onkosten van jagers worden betaald. De FBE Noord-Holland kan helpen om het gesprek hierover in de hele provincie op gang te brengen. Wij horen graag welke WBE's gebruik willen maken van deze mogelijkheid.